

*Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ 'ΑΛΛΟΥ' ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ Β'
ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ*

Άννα Παρθενίδου,
Περίληψη Πτυχιακής Εργασίας
Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας, Δ.Π.Θ.

26.6.12.

Η συγκεκριμένη εργασία ασχολείται με το πώς παρουσιάζεται η εικόνα των άλλων λαών στο σχολικό εγχειρίδιο της Β' Γυμνασίου με τίτλο 'Μεσαιωνική και Νεότερη Ιστορία'. Στόχος της είναι να διερευνηθεί ο τρόπος με τον οποίο μέσω του σχολικού εγχειρίδιου δημιουργείται η εθνική ταυτότητα, δηλαδή πως αντιλαμβάνονται οι Έλληνες μαθητές σε πρώτο στάδιο και μετά οι ενήλικοι Έλληνες σε δεύτερο την εικόνα του Άλλου.

Προτάσσεται μια θεωρητική εισαγωγή σχετικά με τη σημασία του όρου εθνικισμός και το ρόλο της εκπαίδευσης για την απόκτηση κριτικής σκέψης και για τη διαμόρφωση της στάσης απέναντι στους Άλλους. Ακολουθεί το ερευνητικό μέρος, στο οποίο εξετάζεται το συγκεκριμένο σχολικό εγχειρίδιο με τη μέθοδο της ποιοτικής ανάλυσης.

Το σχολικό εγχειρίδιο λοιπόν χωρίζεται σε επτά κεφάλαια, από αυτά τα πέντε πρώτα αφορούν κυρίως το Βυζάντιο αλλά και τους βαλκανικούς λαούς, όπως και την Δύση. Τα δύο τελευταία κεφάλαια αναφέρονται στην Μεσαιωνική Δύση, αλλά και στην μεταμεσαιωνική Ευρώπη.

Μελετώντας το σχολικό εγχειρίδιο ιστορίας της Β' Γυμνασίου διαπιστώνει κανείς ότι η ιστορία που διδάσκεται έχει ως κεντρικό σημείο τους Βυζαντινούς και ότι οι αναφορές που υπάρχουν για τους άλλους λαούς στις περισσότερες περιπτώσεις αναφέρονται στις σχέσεις τους με την Βυζαντινή Αυτοκρατορία. Οι μαθητές δεν μπορούν να εντάξουν την ιστορία που διδάσκονται σε ένα γενικό πλαίσιο διότι αν και ο τίτλος του βιβλίου είναι 'Μεσαιωνική και Νεότερη Ιστορία' το βιβλίο εξιστορεί γεγονότα που σχετίζονται με την μεσαιωνική Ανατολή και συγκεκριμένα το Βυζάντιο και τα Βαλκάνια, ενώ για τη Δύση οι αναφορές είναι λιγότερες και μάλιστα στο τέλος του βιβλίου. Οι μαθητές διδάσκονται την μεσαιωνική ιστορία βασισμένη κατά κύριο λόγο στην μεσαιωνική Ανατολή (Βυζάντιο και βαλκανικοί λαοί). Για την εποχή του Μεσαίωνα στην Ευρώπη, οι αναφορές για τους άλλους λαούς και κυρίως την Γαλλία, Γερμανία, Αγγλία είναι ουδέτερες και αφορούν την δημιουργία των κρατών αλλά και την εξέλιξη τους μέχρι τα τέλη του Μεσαίωνα. Για την Ευρώπη στους νεότερους χρόνους οι μαθητές λαμβάνουν κυρίως γνώσεις για τις ανακαλύψεις και τον ανταγωνισμό των κρατών για την κυριαρχία των αποικιών του Νέου Κόσμου αλλά και για τον πολιτισμό της εποχής.